

Een van de activiteiten die Slachtheim in Lollum biedt is boeregolf. FOTO'S ARCHIEF DVH/NLC

Een groep gasten rond de tafel in De Koekoeksklok in Beilen.

VAKANTIE MET ZORG

Meer dan een miljoen Nederlanders leven met een verstandelijke of lichamelijke beperking. Ook voor hen breekt de vakantie-tijd aan. Keus genoeg.

Hans Willems

Van het eenvoudige weekendje weg in eigen land tot stoere bergvakanties in verre buitenlanden. Het aanbod van reizen voor mensen die met een beperking leven is ongelooflijk groot. Waren vroeger slechts kerken en liefdadigheidsinstellingen actief op dit terrein, tegenwoordig zien allerlei professionele reisorganisaties nut, noodzaak en profijt van aangepaste vakanties.

Meer dan een miljoen Nederlanders vallen in de categorie mensen die met een beperking leven. Op internet is van alles voor hen te vinden, rijp en groen. Een betrouwbare wegwijzer is MEE, de landelijke koepel van regionale organisaties die mensen met een beperking ondersteunen. Op de website www.meevakantiewijzer.nl is een royaal overzicht te vinden van reisaanbieders. Het bijzondere is dat MEE ook persoonlijke adviezen geeft via het wijdvertakte netwerk. De drie noordelijke provincies hebben elk hun eigen MEE-koepel (zie www.mee.nl), met daarnaast in vrijwel alle gemeenten cliëntondersteuners.

Veel informatie en advies biedt ook de Nederlandse Branchevereniging Aangepaste vakanties (NBAV), waarbij ongeveer vijftig organisaties zijn aangesloten, zowel touroperators als aanbieders van accommodaties. Een van de bestuursleden is Richard Ruiters, in het dagelijks leven medevenoot van Flow Reizen. „Wij organiseren reizen voor mensen met een lichte beperking zoals een vorm van autisme of epilepsie. De meeste van onze reizigers weten van zichzelf dat ze een beperking hebben. Maar ze zitten in de lichte categorie en kunnen daardoor veel aan. In ons aanbod zitten dus ook verre reizen, bijvoorbeeld naar China of Alaska.”

De doelgroep voor aangepaste vakanties is zeer uiteenlopend. „Dat loopt van dubbel

Ook in het buitenland kan thuiszorg worden geregeld

gehandicapte, zwaar zorgbehoevende mensen tot mensen die slechts een beetje begeleiding nodig hebben.” De NBAV bestaat een jaar of vijftien. Ze waakt vooral over de kwaliteit van de aangeboden vakanties. „De aangesloten leden worden door een onafhankelijk instituut kritisch beoordeeld aan de hand van allerlei kwaliteitscriteria. We willen met het keurmerk dat dat oplevert de garantie bieden dat de vakanties tot in de puntjes zijn verzorgd. We zijn zoegezegd de ANVR voor aangepaste reizen.”

De reizen die de NBAV aanbiedt staan vermeld in de jaarlijks verschijnende *Blauwe Gids*, die ook digitaal beschikbaar is: www.deblauwegids.nl. Ruiters: „We denken er over om alleen nog digitaal reizen aan te bieden. De oplage van de *Blauwe Gids* loopt al jaren terug. Steeds meer mensen vinden ons via internet.”

„Onze branche zat heel lang in de geitenwollensokkenfeer, met organisaties die als stichtingen waren begonnen en voornamelijk met vrijwilligers werkten. Dan ging het om een dagje Efteling of een week in een huisje op de Veluwe. Voor een deel is dat nog zo, maar er is al een aantal jaren een professionalisering gaande. Mijn eigen bedrijf Flow Reizen werkt alleen met professionals omdat

we hoge eisen willen stellen aan de begeleiding en het liefst mensen hebben die zeer ervaren zijn.”

Zowel MEE als NBAV geven ook informatie over de financiële kant van aangepaste reizen. Van oudsher zijn er veel fondsen en andere subsidieverleners waarop een beroep kan worden gedaan door mensen met een beperking. Ruiters: „Hoe je het ook wendt of keert, aangepaste reizen zijn per definitie duurder dan doorsnee reizen. Soms zit dat in de begeleiding, maar vaak ook in de aangepaste accommodaties, de extra voorzieningen die nodig zijn voor vervoer en dergelijke.”

De in Den Haag gevestigde organisatie Johanniter Hulpverlening (www.johanniter.nl) doet aan vakantiebemiddeling. Het bureau brengt partijen met elkaar in contact: mensen die met een lichamelijke of zintuiglijke handicap met vakantie willen en vrijwilligers die hen daarbij willen begeleiden. De vakanties kunnen variëren van een dagtocht op de tandem tot een vakantie van een aantal weken in het buitenland.

De stichting Samenwerkende Buitenlandse Zorgorganisaties (www.zorgbuitenland.nl) is vooral bedoeld voor mensen die zelf hun vakantie regelen, maar op de plek van bestemming zorg behoeven. Zo kan er thuiszorg worden geregeld of kunnen er hulpmiddelen worden geleend. De stichting is vooral actief in zonzovergoten vakantieoordens die populair zijn bij Nederlandse senioren: de Spaanse costas (Costa Brava, Costa Blanca, Costa del Sol), eilanden als Mallorca, Tenerife en Gran Canaria, en de Algarve in het zuiden van Portugal.

Ook de stichting TourWise, voortgekomen uit een kruisvereniging, biedt een overzicht van bijzondere vakanties: www.zorgvakantiewijzer.nl.

Slachtheim in Lollum

Recreatieboerderij Slachtheim in Lollum is een voorbeeld van een 'gemengde' accommodatie. Zowel 'gewone' gasten als mensen met zorgbehoefte vinden een warm welkom bij gastvrouw Lenie Bakker-Hoitema op het voormalige melkveebedrijf. „Ik heb in verpleeghuizen gewerkt en weet dus wat er nodig is. Toen we begonnen zelden veel mensen 'dat gaat nooit lukken'. Maar we zitten bijna altijd vol.” Een deel van de zorg biedt Bakker zelf, maar vaak wordt ook de hulp ingeroepen van thuiszorg uit de omgeving. „Wie thuis hulp heeft, kan via het zorgkantoor op vakantie

dezelfde zorg ontvangen. Dat moet dan wel van tevoren geregeld zijn. Ik hou me daarbij precies aan de regels van wat ik zelf mag en wat anderen moeten doen.” Als voorbeeld noemt de eigenares van Slachtheim een oudere heer die elk jaar naar Lollum komt om familie in de omgeving te bezoeken. „Wij regelen voor hem de zorg die hij nodig heeft en voor de rest heeft hij hier prachtige dagen.” Slachtheim, negen jaar geleden gesticht en gelegen bij de historische Slachtedijk tussen Franeker en Bolsward, bestaat uit een boerecamping en groepsaccommodatie voor

gezelschappen tot zestien personen. Van april tot oktober zit dat laatste deel zo'n 25 weekenden vol. Een van de kamers is helemaal aangepast voor mensen met een beperking. „Het is ook de bruidssuite, dus reken maar dat het een mooie ruimte is.” Families of groepen waartoe iemand met lichamelijke beperkingen behoort, kunnen hier samen vakantie vieren. Verder bieden Klaas en Lenie Bakker op hun verbouwde boerderij dagzorg aan ouderen met dementie in een speciale ruimte met terras onder begeleiding van professionals. Zie ook: www.slachtheim.nl.

De Koekoeksklok in Beilen

Niet ver van de Brunstingerplassen staat De Koekoeksklok, een luxe groepsaccommodatie in Beilen. Zeven jaar geleden realiseerden de destijds in Geldrop wonende Johan en Mathilde Dijkstra hier hun droom. „We waren zo rond de 40 en wilden nog eens een nieuwe weg inslaan”, zegt Johan. Een minicamping hadden ze in gedachten, maar verpleegkundige Mathilde zag in de vervallen boerderij die ze kochten al gauw de contouren van een verblijf dat ook zorgvakanties kon bieden.

„Ongeveer 15 tot 20 procent van onze gasten betreft mensen die met een beperking leven”, zegt Johan Dijkstra. „Senioren met zorgbehoefte, gehandicapten, maar bijvoorbeeld ook families van wie een van de leden hulp nodig heeft. Alles is rolstoelvriendelijk, er is een alarmeringssysteem en als het nodig is kan Mathilde de zorg regelen.” Vooral met de mix van de bezoekers is Dijkstra erg tevreden. „Met de TT hebben we hier een racing team, op een ander moment ko-

men er bewoners van een verpleeghuis of een groep verstandelijk gehandicapten.” Reclame voor aangepaste vakanties hoeft De Koekoeksklok nauwelijks te maken. „We hebben veel gasten die geregeld terugkomen en via hen komen we in beeld bij anderen. Groter dan we nu zijn willen we niet worden. Mathilde en ik doen alles zelf. Mathilde is voor de zorg en de tuin, ik ben meer van de organisatie en de faciliteiten.” Zie ook: www.dekoekoeksklok.nl.

Dieverdoatsie in Kiel-Windeweer

Een zorgboerderij die nog een echt boerenbedrijf is. Met Dieverdoatsie in Kiel-Windeweer hebben Anja Kamphuis en haar man Jannes André het beste van twee werelden verenigd. Kamphuis werkte lang als groepsbegeleider met verstandelijk gehandicapten. Acht jaar geleden was de start van

Dieverdoatsie. De zorgboerderij biedt dagbesteding, logeer- en vakantieopvang aan mensen met een verstandelijke en/of een lichamelijke beperking. Per dagdeel is er ruimte voor acht deelnemers die allerlei werk kunnen doen. Kamphuis werkt in principe met vaste groe-

pen. Maar 's zomers is er ruimte voor gezinnen die een kind hebben met een verstandelijke handicap om zorg te krijgen op de boerderij. De minicamping staat daarvoor open. Zie ook: www.zorgboerderijdieverdoatsie.nl www.minicampingedieverdoatsie.nl